

Ana Thea FILIPOVIĆ, Deseti njemačko-talijanski religijskopedagoški susret u Benediktbeuernu

U malom bavarskom mjestu Benediktbeuern, studijskoformacijskom centru salezijanskog podmlatka iz triju provincija njemačkog govornog područja, sjedištu dviju visokih škola te brojnih odgojno-pastoralnih djelatnosti i inicijativa, okupilo se od 15. do 18. rujna 1997. tridesetak religijskih pedagoga iz Italije, Njemačke i Austrije na svoj deseti radni susret. On je ove godine - u jeku Drugoga europskog ekumenskog skupa u Grazu - bio posvećen temi "Mir i pravda u ekumenskom obzorju. Novi izazovi religijskoj pedagogiji". Prvo od četiri predavanja održao je R. Sauer na temu "Od Vancouvera do Graza: povijest koncilijarnog procesa za pravdu, mir i čuvanje stvorenoga". Drugi predavač bio je A. Rizzi, a naslov njegova izlaganja "Religiozno iskustvo i odgoj za mir. Filozofsko-teološka razmišljanja". Treći referent R. Schlüter govorio je na temu "Ekumensko učenje. Pedagoški i teološki aspekti jedne nove religijskopedagoške koncepcije", a posljednji referat održao je C. Nanni pod naslovom "Odgoj za mir s religijskopedagoškog gledišta". U kratkim crtama mogu se iznijeti samo neki aspekti koji su došli do izražaja:

- koncilijarni proces odvija se na dvije razine koje bi trebale više međusobno komunicirati (skupine i inicijative iz baze te skupština delegata, sastavljena pretežno od crkvenih funkcionara i stručnjaka);

- pojmovno-problemski poredak u koncilijarnom procesu "pravda, mir i čuvanje stvorenoga" nije slučajan ni proizvoljan; mira nema bez pravde, a sveobuhvatna opcija za mir uključuje i mir sa sveukupnim stvorenjem;

- ekumenski dijalog, koji se dosada vodio pretežno s crkvama reformacije, mora se - uza sve poteškoće - intenzivnije proširiti i na pravoslavlje;

- u multikulturalnom društvu ekumenski dijalog postaje još hitniji; tu nam se nužno postavlja pitanje možemo li mi kršćani razdijeljeni i nepomireni u vjeri voditi dijalog s drugim religijama;

- religijska pedagogija danas pokušava odgovoriti izazovu multireligijskog odgoja, no pritom često zanemaruje onaj ekumenski;

- ekumensko učenje se ne odnosi samo na specifično ekumenske teme, nego znači učiti gledati, razmišljati i djelovati u ekumenskom duhu;

- ekumensko učenje znači raspoloživost da se upustimo u proces učenja kroz sučeljavanje s različitim, novim i neočekivanim te raspoloživost da bolje otkrijemo i preispitamo vlastiti identitet u susretu s tuđim i različitim;

- ekumensko učenje mora pridonijeti otvaranju prema načinima življenja i vjerovanja drugih ljudi i

naroda te pomoći da se nadide apsolutiziranje vlastitih religioznih i društvenih normi;

- ekumenske vizije počivaju na biblijskom obećanju spasenja koje obuhvaća cijelu zemlju i čitav svemir;

- ekumensko učenje motivira da otkrijemo vlastito mjesto i ulogu u svom okolišu i u svijetu su-trašnjice te da nesebično djelujemo u skladu s vlastitim poslanjem;

- odgoj za mir i pomirenje u kontekstu vjerskog odgoja znači izgradnju mentaliteta i kulture nenasilja što uključuje proročku kritiku suvremenog modela razvoja i ambivalentnih kulturnih tendencija;

- da bi mogla biti autentičan i siguran orijentir i promicatelj odgoja za mir, Crkva mora sama djelima pokazati da se unutar nje same poštuju ljudska prava te da se u unutarcrkvenom djelovanju mogu jasno prepoznati načela mira i nenasilja;

- da bi crkveno zauzimanje u odgoju za mir bilo vjerodostojno, kršćanske crkve moraju jedne prema drugima uspostaviti mirotvorne i nenasilne odnose;

- zajedničko svjedočenje truda oko ekumenskog dijaloga, zajedničkog traženja istine u poštivanju različitosti, ima osim religioznog i snažno društveno, političko i kulturno značenje, napose u društvima s radikalnim sekularističkim ili pak s fundamentalističkim, religijski netolerantnim tendencijama; osim što već po sebi pridonosi kulturi mira, ekumenski dijalog može postati i radni model koji se može primijeniti i na brojne druge situacije gdje često prevladava logika suprotstavljanja i konflikta;

- da bi Crkva bila vjerodostojan promicatelj mira, ona se mora neprestano obraćati kako bi ostala vjerna svom identitetu i svom poslanju; to je ujedno i put kojim joj u strpljivosti valja ići prema željenom ekumenskom cilju: jedinoj Crkvi, vidljivoj i pomirenoj u svojoj različitosti.

Ovi i brojni drugi poticaji iz navedenih izlaganja poslužili su kao polazište za osobno i zajedničko promišljanje: u skupnom radu, u liturgijskim slavljinama, u običnim ljudskim momentima zajedništva, u spontanima i nevezanim razgovorima. Svojim refleksijama i iskustvima sudionici skupa su potkrijepili, produbili ili novim aspektima problema upotpunili teze pojedinih izlaganja. Tako je cijeli susret bio mjesto teorijskog i praktičnog učenja kroz razmjenu misli i iskustava, razmjenu koja uvijek širi vlastite uske horizonte. Različitost jezika i kultura, različitost situacija iz kojih se dolazi i u kojima se djeluje - sve je to bilo prepoznatljivo i prisutno na ovom i na sličnim drugim međunarodnim (stručnim) susretima. No, upravo susret različitosti omogućuje da osjetimo kako mučne strane tako i neopisivo bogatstvo dijaloga koji nam pomaže pojedinačno i zajednički rasti. Autorica ovog izvješća sudjelovala je na ovom skupu na poziv talijanskih kateheta i religijskih pedagoga. O njemu pak izvješćuje sa željom da i među hrvatskim stručnjacima s ovog područja te u hrvatskoj Crkvi općenito probudi veće zanimanje za međunarodni dijalog i uključivanje u opće tokove. Naravno, sa specifičnim vlastitim doprinosom.